

Je Napoleonova prestolnica sveta izgubila svojo mogočnost?

- Carigrad, Turčija

Medtem ko me iskanje poti ven iz Velikega bazarja opominja, kako velik je svet in kako majhen sem sam, občudovanje mošej, katerih minareti se stikajo z nebeško sinjino in sprehajanje po hodnikih, po katerih so nekoč stopali veliki sultani, pa puščata brez besed, ne morem mimo občutka, da Carigrad pozablja na nekatera ključna načela zapuščine Otomanov.

24. julija 2020 se je končala 85 let trajajoča zgodba multikulturene solidarnosti; Hagija Sofija, nekoč sekularni muzej, dih jemajoč spomenik, ki povezuje podobo Marije, Jezusove matere, z Alahovim imenom, ki ga je v nekdanjo cerkev vgraviral kaligrafist Mustafa Izzet Efendi, je znova postala mošeja.

Mozaik Device Marije je zdaj prekrit z belimi zavesami. Fotografija: zawya.com

MOGOČNI CARIGRAD

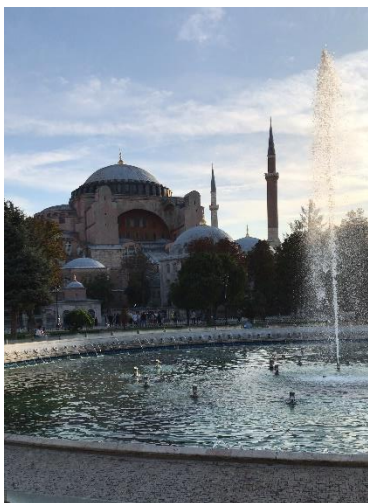
Rumelska trdnjava (2019)

Utrdba, kjer se je vse začelo. Točno tu je Mehmed II. Osvajalec pričel svoj pohod na Konstantinopol.

Veliki bazar (2019)

Ena prvih tržnic na svetu; 61 nadkritih ulic, preko 4000 trgovin. Veliki bazar. Le v letu 2014 ga je obiskalo več kot 91 milijonov ljudi

Hagija Sofija (2019)

Cerkev, zgrajena med letoma 532 in 537, s padcem Konstantinopla leta 1453 postane mošeja, zahvaljujoč Mustafi Kemalu Atatürku leta 1935 postane muzej. Od letošnjega julija naprej vnovič govorimo o mošeji.

CARIGRAD DANES

Že ko človek sliši pričevanja o tem mogočnem mestu, se mu v mislih porodijo brezkončna pričakovanja. Pa vendarle smo lahko danes v nekdanjem središču sveta mnogih prednikov, le nekaj korakov stran od starega predela mesta, priča borbi za preživetje, žalosti in samoti. Carigrajčani se pogosto ujamejo pri razlaganju kaj, kje in kdaj je šlo po zlu. Islamistično usmerjeno šolstvo ni edina težava Carigrada in Turčije.

Sodeč po podatkih Turškega statističnega inštituta iz leta 2018 je Carigrad mesto z najvišjim povprečnim prihodkom na gospodinjstvo v Turčiji (povprečno carigrajsko gospodinjstvo na mesec zasluži 24199 turških lir, kar znaša približno 2715 evrov). A kljub temu je Carigrad del regije z najvišjo stopnjo revščine v državi, ta se širi predvsem na severozahodnem delu mesta.

Pa vendar, upanje umre zadnje. Veliko mesto prinaša velike priložnosti.

Haličev metro most, ki se razteguje čez Zlati rog (2019)

LJUDJE CARIGRADA

Carigrajčani so borci, tudi to so jim zapustili njihovi predniki. Kadarkoli podvomim vase, kadarkoli pomislim, da nečesa ne zmorem, se spomnim na starejšega gospoda, ki je izgubil vid. Po mestu prodaja plastenke vode. Navkljub vsemu je on na koncu tisti, ki pomaga, on je tisti, ki se nasmehne.

Med svojim bivanjem v Sultanahmetu, starem mestnem okrožju, sem spoznal Osmana, uspešnega mladeniča, iz katerega radost in optimizem kar žarita. Osman je direktor hotela v neposredni bližini Hagije Sofije. A njegova življenjska pot ni bila vedno postлана s cvetjem.

Prišel je na samem dnu; pod mostom Galata je prodajal vodo, nato zapestnice, pozneje ribe. S širjenjem svoje družbene mreže si je izboril mnogotere izkušnje. Jennifer, kanadska poslovница, ki med drugim na bližnjem bazarju prodaja tudi znameniti turški tekstil, je izvedela za njegovo iznajdljivost in ga zaposlila. No, ne le njega, tudi njegovo mamo. Ta je zdaj glavna kuharica hotela in avtorica resnično okusnih zajtrkov.

Tudi stoletja po prevladi sultanov se točno tu bijejo bitke. A ti ljudje ne obupajo; trdo delajo, z roko v roki, povezujejo kulture in tradicije ter ne dopuščajo režimu, da bi jim zapiral vrata, ki jim jih odpira življenje.

Mošeja Sulejmana Veličastnega z mostu Galata (2019)

»Zame je bilo to vedno mesto ruševin in postimperialne melanholije. Vselej sem se v življenju ali boril s to melanholijo ali pa jo (kot vsi Carigrajčani) posvojil.« - Orhan Pamuk, avtor knjige Istanbul.

Zgodba je na voljo tudi v angleščini:

Avtor: Dino Subašić, Semič, 21.4.2021